

Dr. Ciril Pleško

(1932–2015)

Ob rojstvu je prejel številne talente, ki jih kasneje v življenju ni zanemaril, ampak izpilil do tolikšne mere, da je postal prepoznaven po vsakem od njih in zasluži ustrezno mesto tudi v *Loških razgledih*. V tem spominskem zapisu se bom dotaknil štirih dejavnosti, ki so napolnile njegovo življenjsko in delovno pot.

Rodil se je pri Kernčku v Pušalu. Šolo za zobotehnike je v Ljubljani zaključil leta 1952 in se najprej zaposlil v Zdravstvenem domu Radovljica, po odsluženih vojaščini pa prišel v Zdravstveni dom Škofja Loka, kjer je ostal vse do upokojitve (1993). V letih 1960–1963 je študiral na Višji dentistični šoli. Po diplomi je začel ordinirati v zobni ambulanti za odrasle. Ob delu je nadaljeval študij stomatologije na Medicinski fakulteti v Ljubljani, diplomiral je leta 1970. Njegova specialnost je bila zobna protetika, pri kateri je uspešno združeval znanje in izkušnje zobotehnika in študija stomatologije. V njegovem poklicnem delu sta – tako kot tudi v življenju – prišli do izraza njegova natančnost in odgovornost. Za svoje izdelke ni dobival reklamacij. Pri delu je užival, cenili so ga tako njegovi sodelavci kot tudi pacienti, ki so ga prosili za pomoč tudi kasneje, ko je bil že upokojen. Z veseljem jim je pomagal, dokler mu je to dovoljevalo zdravje. Domači se spominjajo, da je zadnjemu pacientu motečo protezo obrusil še kakšen mesec pred smrtjo.

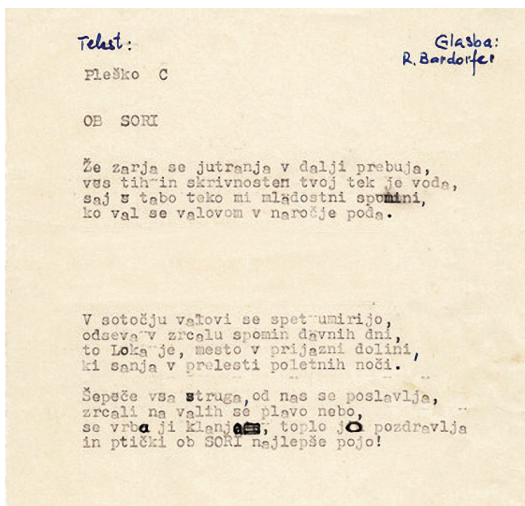
Dr. Pleško je imel velik smisel za glasbo. V domači glasbeni šoli se je učil solo petja in igranja na klavirsko harmoniko. Kot baritonist je najprej pel v loškem moškem zboru France Maček, ki ga je vodil Stane Svoljšak. Leta 1959 sta z bratom Lojzetom ustanovila Vokalni ansambel bratov Pleško, ki je v javnosti, najprej kot kvartet, prvič nastopil v radijski oddaji *Neznani talenti nastopijo*. Kot sekstet so z narodnozabavnimi pesmimi večkrat nastopili tudi v četrtkovih večerih in nedeljskih programih Radia Ljubljana. Po Sloveniji so več let nastopali skupaj z Rudijem Bardorferjem. V letih 1966–1973 je pel v Akademskem pevskem zboru Tone Tomšič, nato pa je osemnajst let prepeval bariton v kvartetu Spev, katerega strokovni vodja je bil Tomaž Tozon. Dvanajst let, do leta 2007, je pel v domačem škofjeloškem zboru Lubnik. Spomladi 1961 leta je napisal znano in pogosto izvajano pesem *Ob Sori*, ki jo je najprej uglasbil in kot valček za svoj ansambel priredil Rudi Bardorfer. Drugič jo je uglasbil znani bukoviški pevovodja Franc Potočnik,

tretjič pa Tomaž Tozon; prav ta verzija je bila avtorju najbolj všeč. Tudi več drugih pesmi, katerih avtor je dr. Pleško, sta uglasbila dr. Stiasny in Miha Dovžan: *Marijana, Ljubezen v planinah, Brezdomec, Vasovalec, Pomlad prihaja, Cvet v gorah, Zakaj te ni, Bela pisemca, V gorah*. Na Loškem je bila – poleg pesmi *Ob Sori* – najbolj odmevna pesem *Poljanska dolina*. Napisal je tudi več prigodnic.

Do predzadnjega leta življenja je več let pel v škofjeloškem lovskem zboru.

Smučati je začel sorazmerno pozno, šele ob koncu sedemdesetih let prejšnjega stoletja. Bil je dejaven član domačega smučarskega kluba Transturist oziroma Alpetour. Tekmoval je za domači zdravstveni dom, na državni ravni kot član gorenjske zdravniške ekipe, na mednarodni ravni pa je zastopal Slovenijo. Od začetka se je udeleževal vseh tekmovalij v veleslalomu IATROSSKI, ki jih je organiziralo zdravništvo na jugoslovanski ravni. Ker je bil v svoji kategoriji med zmagovalci, skupaj je zmagal kar petnajstkrat, se je uvrščal na mednarodne tekme, ki so prerasle v svetovno prvenstvo zdravnikov in zobozdravnikov. Tudi na svetovni ravni je bil v svoji kategoriji med najboljšimi, tako v slalomu kot tudi veleslalomu, superveleslalomu in kombinaciji. V različnih kategorijah je na mednarodni ravni osvojil 10 zlatih, 14 srebrnih in 5 bronastih medalj. Na tej ravni tekmoval je enkrat zmagal tudi v teku na smučeh. Upravičeno bo tako predstavljen tudi v stalni zbirki nastajajočega športnega oddelka Loškega muzeja.

Dr. Pleško je bil dejaven član domačega planinskega društva, tudi kot usposobljen markacist. Iz brošure *Svečana podelitev najvišjih priznanj Planinske zveze Slovenije za leto 2012* povzemam, da je sodeloval pri povojni gradnji planinskih domov na Lubniku in Blegošu ter njunih vzdrževalnih delih. Kot poznavalec razmer na terenu je sodeloval pri izdelavi izletniških kart. Vključen je bil tudi v pripravo in izvedbo Loške planinske poti, ki je nastala ob tisočletnici loškega gospostva. Prejel je številna priznanja, na državni ravni Knafelčevo diplomo, bronasti, srebrni in zlati častni znak ter spominsko plaketo Planinske zveze Slovenije. O pohodih je vodil natančno evidenco. V devetih letih je prehodil Pot prijateljstva 30 vrhov, zatem je v osmih letih obiskal še predpisanih 60 vrhov, vse v letih od 1985 do 2005. Od začetka vpisovanja je bil Prijatelj Ratitovca, kamor se je podal 555-krat. V 31. letih je bil na Lubniku 3670-krat; prijatelji so eno od klopi pri domu po njem poimenovali *Cirilova klopca*. Dvakrat je prehodil Loško

Pesem *Ob Sori*, z avtorjevimi popravki, 22. 4. 1961.

Dr. Ciril Pleško na Blegošu, leta 2014.
(iz družinskega arhiva)

planinsko pot, z družino pa v letih 1969–1971 tudi Slovensko planinsko transverzalo. Tridesetkrat se je udeležil spominskih nočnih pohodov s Pasje ravni v Dražgoše. V varnih in dobro vodenih skupinah je obiskal številne evropske gore. Bil je član Kluba 4000. V njegovem seznamu sta, poleg obiskanih desetih štititisočakov, tudi dva pohoda na Mont Blanc.

Od leta 1957 je desetletja zapisoval zanimive in pomembne dogodke v družinski dnevnik in tudi pri tem sta očitni njegova natančnost pa tudi kritičnost. Z zapisi je ohranil neprecenljiv vir podatkov za morebitne kasnejše raziskave znotraj družine in tudi širše. V dnevnikih najdemo tudi zanimive lastnoročne ilustracije in druge olupšave, poleg njih pa več izrezkov iz časopisov. Zadnji zapis je naredil dobra dva tedna pred smrtjo.

Ob vestnem poklicnem delu in drugih aktivnostih je ohranil stik z naravo. Desetletja je bil navdušen član domače ribiške družine. Odgovorno je pomagal pri skrbi za ribji zarod in sodeloval pri dežurstvih ob vodah, za katere skrbi loška ribiška družina.

Veliko je fotografiral, s poti je ohranil obsežno dokumentarno gradivo, ki postaja pomemben dodatek njegovim kronološkim zapisom v preteklih desetletjih.

Ko smo se poslavljali od njega, ostajajo v spominu besede njegove sodelavke, izrečene ob grobu: *»Rad si imel ljudi in jih spoštoval. Svojo družino, prijatelje, sodelavce, paciente. Človečnost, pisana z veliko, je bila tvoja vrlina in vrednota. Zobozdravnik si bil z ljubeznijo in veseljem in zato iskan med ljudmi. Vedno močno predan delu, ki si ga opravljal vestno, odgovorno, strokovno in zanesljivo. Svoje znanje si nesebično delil z nami, rad si pomagal in svetoval. Nate se je bilo varno nasloniti.«*